

Pravni okvir:

Član 20, stav 2 Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR) kaže: „Zakonom će se zabraniti svako zagovaranje nacionalne, rasne ili vjerske mržnje koje predstavlja podsticanje na diskriminaciju, neprijateljstvo ili nasilje.”

Definicije:

- Izrazi '**mržnja**' i '**neprijateljstvo**' odnose se na intenzivne i iracionalne emocije kondemnacije, neprijateljstva i odvratnosti prema ciljnoj grupi;
- Termin '**zagovaranje**' treba shvatiti kao namjeru da se javno promoviše mržnja prema ciljnoj grupi; i
- Izraz '**podsticanje**' odnosi se na izjave o nacionalnim, rasnim ili vjerskim grupama, koje stvaraju neposredni rizik od diskriminacije, neprijateljstva ili nasilja nad osobama koje pripadaju tim grupama.

Test praga:

Član 20 ICCPR-a zahtijeva visok prag, jer ograničenje slobode izražavanja mora ostati izuzetak. [Rabatov plan akcije](#) (A/HRC/22/17/Add.4, dodatak) predlaže da svaki od šest djelova sljedećeg testa praga govora mržnje mora biti ispunjen kako bi izjava bila smatrana za krivično djelo:

(1) **Kontekst:** Kontekst je od velike važnosti kada se procjenjuje vjerovatnoća da će određene izjave vjerovatno podsticati diskriminaciju, neprijateljstvo ili nasilje prema ciljnoj grupi, a može imati direktan uticaj i na namjeru i/ili uzročnost. Analiza konteksta treba da smjesti govorni čin unutar društvenog i političkog konteksta koji je preovladavao u vrijeme kada je govor održan i distribuiran;

(2) **Govornik:** Treba uzeti u obzir govornikovu poziciju ili status u društvu, posebno poziciju pojedinca ili organizacije u kontekstu publike kojoj je govor namijenjen;

(3) **Namjera:** Član 20 ICCPR-a predviđa namjeru. Nemar i nesmotrenost nisu dovoljni da djelo bude smatrano za krivično djelo prema članu 20 ICCPR-a, jer ovaj član predviđa „zagovaranje“ i „podstrekavanje“, a ne puku distribuciju materijala. U tom smislu, potrebno je aktiviranje tripartitnog odnosa između objekta i subjekta govornog čina, kao i publike;

(4) **Sadržaj i forma:** Sadržaj govora predstavlja jednu od ključnih tačaka razmatranja suda i ključni je elemenat podstrekavanja. Analiza sadržaja može uključiti stepen do kojeg je govor bio provokativan i direktan, kao i oblik, stil, prirodu argumenata koji su raspoređeni u govoru ili postignutu ravnotežu između iznesenih argumenata;

(5) **Obim izgovorenog:** Obim uključuje elemente kao što su obim izgovorenog, njegova javna priroda, veličina, kao i veličinu njegove publike. Ostali elementi koje treba razmotriti uključuju je li govor javan, koja se sredstva distribucije koriste, na primjer putem jednog letka ili emitovanja u glavnim medijima ili putem interneta, zatim učestalost, količina i obim komunikacije, da li je publika imala sredstva za reagovanje na podsticanje, da li se izjava (ili djelo) distribuirana u ograničenom okruženju ili je široko dostupna široj javnosti; i

(6) **Vjerovatnoća, uključujući neizbježnost:** Podstrekavanje je, po definiciji, nedovršen zločin. Radnja koja se zagovara putem podstrekavačkog govora ne mora biti izvršena da bi taj govor bio smatran za krivično djelo. Ipak, mora se utvrditi određeni stepen rizika od štete. To znači da će sudovi morati da utvrde da je postojala razumna vjerovatnoća da će govor uspjeti da podstrekne stvarnu akciju protiv ciljne grupe, prepoznajući da bi takva uzročnost trebala biti prilično direktna.

Rabatov plan sa zabrinutošću konstatuje da se počinio incidenta, koji zaista dostižu prag iz člana 20 ICCPR-a, ne gone i ne kažnjavaju. Istovremeno, pripadnici manjina su *de facto* proganjeni, sa zastrašujućim efektom na druge, zloupotrebom nedorečenog domaćeg zakonodavstva, jurisprudencije i politike. Politički i vjerski lideri bi trebalo da se suzdržavaju od upotrebe kakvog podsticanja na mržnju, ali oni takođe imaju ključnu ulogu u odlučnom i brzom reagovanju protiv govora mržnje i treba jasno da stave do znanja da se nasilje nikada ne može tolerisati kao odgovor na podsticanje mržnje (vidi takođe [18 obaveza o "Vjeri za prava"](#)).